

Psalm 5

1 Een psalm van David, voor de koorleider, bij fluitspel.

2 HEERE, neem mijn woorden ter ore, let op mijn zuchten.

In het opschrift van de psalm (Psa. 5:1) wordt de dichter genoemd, voor wie het lied bestemd was en hoe het moest worden begeleid, of op welke manier het moest worden gezongen (de betekenis van het Hebreeuwse woord *nechiloth* is onzeker). Uit vs.2 blijkt, dat David zich in moeilijke omstandigheden bevond. Hij omschrijft zijn gebed als een “zuchten”. De apostel Paulus gebruikte dezelfde uitdrukking in verband met het lijden van de schepping dat een gevolg is van de vergankelijkheid waaraan elk schepsel is onderworpen (Rom. 8:22-23).

Volgens sommige uitleggers is het gedicht ontstaan in de tijd dat David werd vervolgd door koning Saul. Anderen menen dat het lied betrekking heeft op Davids vlucht voor zijn zoon Absalom. Die opvatting ligt misschien het meest voor de hand. Psalm 3, 4 en 5 zouden dan bij dezelfde gelegenheid zijn geschreven, en de aanleiding wordt in Psalm 3:1 genoemd.

3 Sla acht op mijn stem als ik roep, mijn Koning en mijn God, want tot U bid ik.

“Neem mijn woorden ter ore” (Psa. 5:2) betekent: Sla acht op wat ik zeg, luister er aandachtig naar, laat geen enkel woord aan Uw aandacht ontsnappen. “Let op mijn zuchten” en “Sla acht op mijn stem als ik roep” (Psa. 5:3) zijn parallellen, die Davids verzoek onderstrepen en de betekenis van vers 2 verduidelijken.

De dichter spreekt de HEERE aan als “mijn Koning en mijn God” (Psa. 5:3). Een koning in Israël was verplicht om zijn onderdanen recht te verschaffen, en het woord “God” betekent: “Beschikker” of “Plaatser”. De HEERE was in staat om David voor struikelen te behoeden en niet het kwade maar het goede te laten triomferen. Met de bijzin: “want tot U bid ik” geeft de dichter aan, dat hij zijn hulp niet van mensen, maar alleen van God verwacht.

4' s Morgens hoort U mijn stem, HEERE; 's morgens leg ik mijn gebed voor U neer en zie ik naar U uit.

“'s Morgens leg ik mijn gebed voor U neer” is een parafrase. In de Hebreeuwse tekst staat: “'s morgens leg ik voor U neer”. Voordat de dag begon en vele beslommeringen zijn aandacht opeisten, bracht de dichter zijn toestand onder de aandacht van de HEERE. Het werkwoord *arak* betekent: “op een rijtje zetten”,

“ordenen” of “schikken”. Hetzelfde woord vinden we in andere psalmen, en ook in de wet van Mozes:

“U *maakt* voor mij de tafel *gereed*” (Psa. 23:5)

“Ik zal... uw zonden voor uw ogen *uitstellen*” (Psa. 50:21).

“Zou God een tafel *gereed* kunnen *maken* in de woestijn?” (Psa. 78:19)

“Daar zal Ik... voor Mijn gezalfde een lamp *gereedmaken*” (Psa. 132:17).

“Vervolgens moeten de zonen van de priester Aäron... hout op het vuur *schikken*” (Lev. 1:7)

In de vroege morgen sprak David met God over zijn situatie en bracht alle problemen en moeilijkheden bij Hem - zoals een advocaat de zaak van zijn cliënt “uiteenzet” bij de rechtbank. Hij keek verlangend uit naar wat de HEERE die dag zou gaan doen, want hij verwachtte dat de HEERE hulp en wijsheid zou bieden. Waarom de dichter dit verwachtte wordt uitgelegd in de volgende verzen:

5 Want U bent geen God Die vreugde vindt in goddeloosheid, de kwaaddoener zal bij U niet verblijven.

6 De dwazen blijven niet staande voor Uw ogen. U haat allen die onrecht bedrijven,

7 U brengt de leugenaars om. Van de man van bloed en bedrog heeft de HEERE een afschuw.

De vijanden die de dichter bedreigden, waren “kwaaddoeners” en hadden goddeloze plannen. Wat ze op het oog hadden, was een groot onrecht en volstreekte dwaasheid. Ze maakten gebruik van leugens, list en bedrog, en zelfs voor moord deinsden ze niet terug. David was ervan overtuigd, dat de Schepper hun streven zou verijdelen, aangezien Hij rechtvaardig is. Wie onrecht bedrijven en leugens verspreiden kunnen een poosje hun gang gaan, maar uiteindelijk zal het slecht met hen aflopen.

De psalmist geeft van Gods karakter aanvankelijk drie negatieve en vervolgens drie positieve omschrijvingen:

Negatief

U hebt *geen* plezier in goddeloosheid

Een kwaaddoener zal bij U *niet* wonen

Dwazen blijven voor Uw ogen *niet* overeind staan

Positief

U *haat* wie onrecht bedrijven

U *roeit* leugenaars *uit*

U verafschuwt listige moordenaars

Omdat het optreden van zijn tegenstanders lijnrecht tegen Gods karakter inging, zag David uit naar de reactie van de HEERE. Hij verwachtte dat zijn Koning zijn rechtszaak voor hem zou voeren, en zijn God de plannen van zijn vijanden op niets zou laten uitlopen (vgl. Psa. 5:3).

8 Ik echter zal door Uw grote goedertierenheid Uw huis binnengaan, mij buigen naar Uw heilig paleis in vreze voor U.

Uit vers 8 blijkt dat David zich tijdens zijn gebed niet in Jeruzalem bevond, maar verwachtte dat hij daar zou terugkeren. Hij sprak met vertrouwen over de toekomst. Vanwege de “grote goedertierenheid” van de HEERE zou hij het tempelcomplex binnengaan en zich (vanuit de voorhof) naar de eigenlijke tempel mogen buigen, in de richting van het heilige der heiligen, in ontzag voor de God die daar troonde tussen de cherubs.

9 HEERE, leid mij in Uw gerechtigheid, omwille van mijn belagers; maak Uw weg vóór mij recht.

De psalmist vroeg, of de HEERE hem wilde leiden in Zijn trouw. Hij bevond zich in gevaarlijke en moeilijke omstandigheden, want talrijke vijanden hadden het op zijn leven gemunt. Het gebed van vers 9 zou verschillende dingen kunnen betekenen:

i. “Behoed mij voor misstappen en onrechtvaardige reacties. Weerhoud me ervan dat ik in boosheid of woede Uw geboden zou overtreden”. David heeft misschien hetzelfde gebeden als de dichter van Psalm 119:

“Laat mij van Uw geboden niet afdwalen” (Psa. 119:10)

“Doe mij treden op het pad van Uw geboden” (Psa. 119:35)

Elk mens is een zondaar, maar de Almachtige kan zondaars op het rechte pad houden.

ii. “Behoed mij voor misleiding en voor verkeerde beslissingen, waardoor ik mezelf en mijn mannen in gevaar zou brengen. Alleen Uw leiding kan ons voor dood of verminking behoeden, want er zijn velen die mij haten en die hinderlagen voor mij leggen”. De dichter smeekt of de HEERE hem zó wil leiden en de omstandigheden zó wil besturen dat hij Gods weg mag gaan, zonder daarvan af te wijken.

10 Want in hun mond is niets wat betrouwbaar is, hun binnenste is enkel verderf, hun keel is een open graf, met hun tong vleien zij.

In vers 10 beschrijft de psalmist opnieuw het gedrag van zijn tegenstanders. Op hun woord kon je niet aan. Ze gebruikten vleierende taal, maar ze waren uit op zijn ondergang. In zijn nabijheid riepen ze: “O koning, leef in eeuwigheid!”, maar in hun hart beraamden ze plannen om hem te vermoorden. Het slot van vers 10 is misschien ook een beschrijving van het optreden van Absalom. Met mooie praatjes had hij het volk gepaaid om bij hen in de gunst te komen. In werkelijkheid had hij niet het welzijn van Israël, maar zijn eigen glorie op het oog. En hij bracht het volk geen vrede en voorspoed, maar stortte het in een burgeroorlog.

Vers 10 wordt aangehaald door Paulus in zijn brief aan de Romeinen. De apostel schrijft: “Hun keel is een open graf, met hun tongen plegen zij bedrog” (Rom. 3:13). In Psalm 5 beschrijven deze woorden het spreken van Davids vijanden, maar niet van de Israëlieten die hun vorst trouw waren gebleven. In de Romeinenbrief worden Davids woorden betrokken op “Joden en Grieken”. Volgens Paulus is er in heel de mensheid geen enkele rechtvaardige, ook niet één (Rom. 3:9-10).

Toch is er geen tegenspraak tussen Psa. 5:10 en Rom. 3:13. Hoewel alle mensen zondaars zijn, bestaat er binnen de mensheid een belangrijk onderscheid. Sommige zondaars “nemen de toevlucht tot God” (vs.12). Dat wil zeggen, dat ze bij Hem schuilen, al hun heil van Hem verwachten en zich door Hem laten leiden. Zulke mensen worden door de Almachtige voor afdwaling behoed. Anderen willen (nog) niets van hun Schepper weten. Ze zijn “goddeloos” (vs.5) en handelen dwaas (vs. 6), omdat ze op eigen inzicht steunen.

11 Verklaar hen schuldig, o God, laat hen ten val komen met hun opvattingen; verdrijf hen om hun vele overtredingen, want zij zijn U ongehoorzaam.

In Psa. 5:4 had de dichter gezegd, dat hij zijn zaak vroeg in de ochtend voor de HEERE neerlegde. Nu vroeg hij, of de hoogste Koning, de Rechter van hemel en aarde, zijn vijanden schuldig wilde verklaren. Met hun woorden en hun daden overtraden ze voortdurend Gods wet, en hun karakter was de volstrekte tegenpool van het karakter van de HEERE (vgl. Psa. 34:17 en 94:20). Ze luisterden niet naar Zijn woord en waren dus “ongehoorzaam”.

David bad of ze “met hun opvattingen ten val mochten komen”. Wie een val zet, kan in zijn eigen net verstrikt raken en wie een kuil graaft voor een ander, kan er zelf in terecht komen. Zo’n afloop was in de Bijbelse geschiedenis dikwijls het gevolg van het rechtvaardig oordeel van de Almachtige. David vroeg of de vijanden die hem ten val wilden brengen, zelf ten val mochten komen, en of de samenzweerders die hem wilden verdrijven, zelf uit Israël mochten worden verdreven.

12 Maar laat verblijd zijn allen die tot U de toevlucht nemen, laat hen voor eeuwig juichen omdat U hen beschut; laat in U van vreugde opspringen wie Uw Naam liefhebben.

13 U immers zegent de rechtvaardige, HEERE; U omringt hem met goedgunstigheid als met een schild.

Aan het slot van de psalm vraagt de dichter of de HEERE zich wil ontfermen over wie tot Hem de toevlucht nemen. Het verzoek van David heeft betrekking op Israëlieten die beseften dat de HEERE hém had uitverkoren om koning over Israël te zijn. Zulke mensen zouden verheugd zijn, wanneer ze zagen dat de HEERE had ingegrepen, trouw had betoond aan Zijn Gezalfde en Israël vrede en voorspoed had geschonken. Er is met het slot van Psalm 5 echter meer aan de hand.

Een verwijzing naar de toekomst

Evenals de vorige psalmen verwijst ook Psalm 5 naar de toekomst. Davids terugkeer in de stad Jeruzalem was niet het volledige en definitieve antwoord van de HEERE op de gebeden die de koning in zijn lied had uitgesproken. Bij de aanvankelijke of herhaalde troonsbestijging van de psalmist kwam er niet aan elk onrechtvaardig bloedvergieten een einde (vs. 5-7) en vanaf het begin van Davids regering of de dag van Davids terugkeer hebben de gelovigen niet “voor eeuwig gejuicht” (vs. 12).

In laatste instantie, wanneer het er helemaal op aankomt, is Psalm 5 een bede om de komst van het koninkrijk der hemelen. De Messias zal Davids wens in vervulling doen gaan. Van Hem hebben de profeten voorspeld:

i. “Hij zal niet oordelen naar wat Zijn ogen zien en Hij zal niet vonnissen naar wat Zijn oren horen” (Jes. 11:3)

Door vleierende taal en door leugens (Psa. 5:10) laat Hij zich niet inpalmen of bedriegen – Hij doorziet zulke listen volkomen.

ii. “Hij zal de armen recht doen in gerechtigheid en de zachtmoedigen van het land zal Hij met rechtvaardigheid vonnissen” (Jes. 11:4)

Zó zullen “de rechtvaardigen worden gezegend” en worden “omringd met goedgunstigheid als met een schild” (Psa. 5:12-13).

iii. “Maar Hij zal de aarde slaan met de roede van Zijn mond en met de adem van Zijn lippen zal Hij de goddeloze doden” (Jes. 11:4)

Bij Zijn komst zal Psalm 5:5-7 werkelijkheid worden. Zijn hemelse Vader heeft het hele oordeel aan Hem gegeven (Joh. 5:23) en Hem volmacht gegeven om gericht te houden (Joh. 5:27). Door Zijn oordeel zullen alle misstanden op aarde worden rechtgezet, want er staat geschreven:

“...gerechtigheid zal de gordel om Zijn heupen zijn, en de waarheid de gordel om Zijn middel” (Jes. 11:5).

iv. Over de toekomstige eeuw die aanbreekt als de Messias verschijnt, heeft de profeet gezegd:

“Een wolf zal bij een lam verblijven, een luipaard bij een geitenbok neerliggen, een kalf, een jonge leeuw en gemest vee zullen bij elkaar zijn, een kleine jongen zal ze drijven. Koe en berin zullen samen weiden, hun jongen zullen bij elkaar neerliggen. Een leeuw zal stro eten als het rund. Een zuigeling zal zich vermaken bij het hol van een adder, en in het nest van een gifslang zal een peuter zijn hand steken. Men zal nergens kwaad doen of verderf aanrichten op heel Mijn heilige berg, want de aarde zal vol zijn van de kennis van de HEERE, zoals het water de bodem van de zee bedekt” (Jes. 11:6-9)

In het rijk van de Messias zullen wie tot God de toevlucht nemen “voor eeuwig juichen” omdat ze door Hem worden “beschut” (Psa. 5:12-13). De Hebreeuwse tekst zegt letterlijk, dat deze mensen zullen juichen “voor de eeuw”.

Zoals David door Israël werd verworpen, hoewel hij in opdracht van God was gezalfd. zo werd ook de Messias verworpen door de Zijnen (Joh. 1:11). En zoals David door de hand van de HEERE naar Jeruzalem werd teruggebracht, zo zal ook de Messias eens naar Jeruzalem terugkeren (Matth. 23:39, Hand. 1:11, 3:19-21). Dan zullen wie God lief hebben gekregen en op Hem hebben vertrouwd blij zijn, voor altijd juichen, en van vreugde opspringen.

* * * * *